

הלכות ספח סימן תרל"א

ביאורים ומוספים

סימן תרל"א

דיני ישיבת ספח

[משנ"ב ס"ק א]

על-ידי שגוי יצבינה משום שהיא לך-מקנה⁽¹⁾.

1) ולענין שופר, כתב לעיל (סי' תקפו ס"ק פה) שהחיי אדם מיקל לעבור בספינה ע"י גוי בלא סיוע ישראל, וצ"ל לדבריו כאן (שהרבה אחרונים מחמירים בזה), ולעיל (סי' שלט ס"ק לו) משמע שנקט כחיי אדם.

[שעה"צ ס"ק א]

והענין קמחצית-השקל ירצה קנה אמת דבדוקים⁽²⁾.

2) שכתב [בתחלת הסימן], שבדיעבד אם כבר עבר בנהר יכול לברך על הסוכה ואין הדבר נחשב כמצוה הבאה בעבירה, מפני שיש לסמוך על הראשונים שסוברים שמותר להיכנס לספינה בשבת [וראה שו"ת שבת הלוי (ח"ג סי' צה אות ב) מה שהעיר בזה].

[משנ"ב ס"ק ב]

והט"ל⁽³⁾ וכו', קביתו ככל השנה⁽⁴⁾ וכו', כי אם קדשה ותורה⁽⁵⁾.

3) והאם דין טיול בסוכה הוא כאכילה ושינה שאין לעשותו מחוץ לסוכה, מבואר בתוס' ר' יהודה החסיד (ברכות יא, ב) שאינו עובר איסור כשמיטיל מחוץ לסוכה, שטיול אינו כאכילה ושינה. אכן בבעל המאור (פסחים כז, א מדפי הר"ף) וברבינו מנוח (פ"ו מהל' סוכה ה"ט) משמע שחיוב הוא לטייל בסוכה כאכילה ושינה, וכן מבואר בנשמת אדם שהבאנו בביה"ל להלן (ד"ה ואל) וביסוד ושורש העבודה (שער האיתון פ"ב) כתב בשם האבודרהם שבכל רגע שיכול להיות בסוכה ואינו נמצא בה הריהו מבטל עשה [וראה שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' נח אות לח בביאור דבריו], וביאר דבריו הגר"ח קניבסקי (תורת המועדים ס"ק א), שאין כוונתו בפשוטו שחובה להיות בסוכה אף באופן שבשאר השנה היה יוצא מביתו [שהרי על זה אמר החזו"א (סוכת חיים עמ' שכד) שסוכה אינה בית האסורים], אלא רק שכשאין לו סיבה ומניעה מלהיות בסוכה אסור לו לשהות מחוץ לה משום שמפסיד מצות עשה, וכמו שמצינו לענין יציאת שמעונישים על ביטולה בעידנא דריתחא.

4) וכיון שצריך לעשות את הסוכה כביתו של כל השנה דברי השו"ע שיעשה את סוכתו קבע וביתו עראי, כתבו האליה רבה (ס"ק א) והחיי אדם (כלל קמו ס"ב) שיפרוס מפה רק על השולחן שבסוכה ולא על השולחן שבבית, כדי להראות שהבית אינו דירתו, וכן נהג החזו"א (זכור לדוד עמ' סס). מאידך, הפמ"ג (משב"ז ס"ק א) והמטה אפרים (סי' תרכה ס"א) כתבו שמ"מ נהגו לפרוס מפה גם בבית משום כבוד יום טוב, ואף בחול המועד [ובא"ר שם מבואר שבחול המועד אין פורסים מפה כלל].

5) והאם יש מעלה לשתוק כשאנו מדבר דברי תורה, כתב המטה אפרים (סי' תרכה ס"ה) שמי שאינו מדבר דברי תורה לא ישב משום כך בשתיקה, משום ביטול שמחת יום טוב, ועד, שאין לאדם להתנהג בחסידות יותר ממידתו.

ולחיוב המצוה, כתב לעיל (סי' תעז ס"ק ה) בשם השל"ה שהיו בני עליה שנישקו את הסוכה בכניסתם וביציאתם, ואשרי מי שעובד את ה' בשמחה.

[משנ"ב ס"ק ז]

להיות בדירתו שדור בה, אין לו להקדיש בפקה⁽⁶⁾.

6) ודברים שלא היה מניחם בחדר הנאה שבביתו, כגון נעלים שאינו עומד לנעול או בגדים שאינם מכובדים, כתב הערוך השלחן (ס"ד) שאין להניח בסוכה, ורק כשהולך לישון, יכול להניח את הנעלים שחלץ בסמוך למטתו. דעת הגר"י קרליץ (חוט שני סוכות עמ' רלח) שדברים שאינם מלכלכים אלא רק גורמים לפיזור וחוסר סדר [כגון שיירי קורות וסכך המונחים על קרקע הסוכה], אין צריך להוציאם מהסוכה אף שבביתו בודאי לא היה מניחם. והוסיף (שם), שמותר להכניס פה אשפה בשעה שמנקים את הסוכה, ולהוציאו כשמיסימים לנקותה.

[משנ"ב ס"ק ה]

לְאָחַר אֶכְיִלְהָ?⁽⁷⁾

7) והזמן בו צריך להוציא את הצלחות כשסיימו לאכול בהן, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני סוכות עמ' רלח) שהוא משעה שמיסימים כל בני הסעודה לאכול, ואין צריך כל אחד שמיסיים לאכול להוציא מיד את כליו [וראה בכורי יעקב ס"ק יא]. ובמאירי (סוכה כט, א) מבואר שאין צריך להוציאם אלא בגמר הסעודה, מפני שאז הוא צריך לישון ולטייל וללמוד שם, וכלי המאכל המאוסים מפריעים לזה.

ולפנות את הכלים מהשולחן בשבת לאחר סעודה שלישית, דעת הגר"ש אלישיב (ארבעת המינים כהלכתם עמ' קיג, בשם הגר"מ גרס) והגר"ש קמנצקי (קובץ הלכות סוכה עמ' קפב) שמותר, ואין בזה משום הכנה, מפני שעושה כן משום הצורך עכשיו לכבוד הסוכה.

ולהניח קדרות וקערות מתחת לדופן עקומה של הסוכה, כתב הבכורי יעקב (ס"ק י) שאם יש לסוכה שלש דפנות בלי הדופן עקומה, והוא מניחם שם בלא לעבור דרכו מתחת לסכך של הסוכה, מותר הדבר, מפני שהדופן עקומה אינה נצרכת לסוכה ואינה נחשבת כדופן שלה, אך אם יש רק שתי דפנות והדופן עקומה נצרכת לסוכה מפני שהיא הדופן השלישית, אסור להניח תחתיה קדרות, שהרי אף לדפנות יש קדרות עצי סוכה [וראה הליכות שלמה סוכות פ"ז דבר הלכה אות לג, וארחות רבנו ח"ב עמ' רכז בשם הגר"י קניבסקי, ומה שכתבנו להלן (ס"ק ט) בשם הגר"ש אלישיב].

[שעה"צ ס"ק כ]

הקשמיצ ליל-שבת אי אפשר לו להניח הנר דולק בפקה⁽⁸⁾.

8) ולענין מקום הדלקת נרות שבת יום טוב בסוכות, דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פכ"ז אות מה) שיש להדליקם בסוכה [כדי שיאירו במקום האכילה], ואם אי אפשר, יש להדליקם בחדר סמוך באופן שיאירו לתוך הסוכה, וכשאף זה אינו אפשרי, יש להדליק אותם במטבח מפני שמכניסם בו את צרכי האכילה, או במקום אחר שעתידיים להשתמש בו בלילה, ולאחר מכן להדליק את החשמל בסוכה, ולברך עליו ולכוון אף על הנרות.

ולהדליק נרות בסוכה ולאחר מכן לטלטלם [בשבת על ידי מי שלא קבל שבת, או ביום טוב על ידי האשה עצמה] לתוך הבית, כתב במשנ"ב לעיל (סי' רסג ס"ק מח) שאין לעשות כן, מפני שאסור לטלטל את הנרות שבירכו עליהם ממקומם. אכן, להשאיר נר אחד בסוכה ולטלטל את השאר למקום שישתמש באורם מחמת שמתיירא שיגנבו הפמטות מהסוכה, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני שבת ח"ד פפ"ג ס"ק טו) שמותר, מפני שדי בכך שאינו מזוז את הנר שבירך עליו ממקומו.

הלכות סֶפֶה סִימָן תרל"ט

תרל"ט דיני ישיבת סֶפֶה, ובו ח' סעיפים:

קג באר הגולה

א [*] (א) *פיצד מצות (ב) *ישיבה בסֶפֶה, *ישיבה אוכל *שוטה (ב) (ג) ומט"ל (טו) וְדָר בַּסֶּפֶה כָּל שְׂבִיעַת הַיָּמִים, בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה, כְּדָרָךְ שֶׁהוּא דָר בְּבֵיתוֹ בַּשָּׂאָר יָמוֹת הַשָּׁנָה, וְכָל שְׂבִיעַה יָמִים עוֹשֶׂה אָדָם אֶת בֵּיתוֹ עֲרָאִי וְאֶת סִתּוֹ קָבַע. כְּפִיצֵד, כָּלִים הַנָּאִים וּמַצְעוֹת הַנְּאֻוֹת בַּסֶּפֶה; יוֹכְלֵי שְׂתֵיחָה, (ג) כְּגוֹן אֲשִׁישׁוֹת וְכוֹסוֹת, בַּסֶּפֶה; (ד) *אָבָל כָּלֵי אֲכִילָה (א) [ג] (ה) (לְאַחַר אֲכִילָה) (טו), כְּגוֹן קְדֻרוֹת וּקְצֻרוֹת, (ו) חוּץ לַסֶּפֶה. (ז) הַמְגוֹרָה בַּסֶּפֶה; (ח) וְאִם הִיָּתָה סֶפֶה קִטְנָה, מְגִיחָה חוּץ לַסֶּפֶה:

שְׂעָרֵי תְּשׁוּבָה

[*] **פיצד מצות כו'**. וכתב ב"ר"י בשם מו"ה שהיבא תשובת רבנו האי גאון שקבת ד"ל: שאלת אחים או תפסים שאין להם מקום לעשות סֶפֶה גדולה ועשו סֶפֶה קטנה שאינה מספקת לכלם, והשיב לענין אכילה יכול כ"א לבדו לאכל זה אחר זה אבל לענין שנה זה לשון לילה אחת וזה לילה אחת, ואם נביכה עליהם הפעוזה תע"ב אם זה לשון מקצת הלילה וזה מקצת, ואם שומרי גנות פטורים, מכ"ש מי שאין לו מקום לישון בסֶפֶה, עכ"ל. ומזה ראיה למ"ש לקמן סי' תרס אות ה' בשם הח"י [ונע"מ אמת, ע"ש: 2] לאחור. עכ"ט. וענין ב"ר"י שקבת רבני אמרי הסכימו שאין להביא הקדנה בסֶפֶה וילדות התפסיל ב"ה, ואם הכניס כלי-מאכל לא ונספלה הסֶפֶה בקו, ב"ה,

באר היטב

(א) **ישיבה**. ומה שאין מוכרין על מצה כל שבעה משום דאין מצוה באכילתה, משא"כ בסֶפֶה, ענין לבוש ומ"מ. כתב מהר"י בתשובה: המקום מצות סֶפֶה קאלו נעשה שמתן להקב"ה כמעשה בראשית. סֶפֶה דומה לבי' והעולם דומה לבי' והתורה מתחלת בבי', וכיון דסֶפֶה מרמו לתורה משו"ה ישנו גבחה כ"י דהינו ק"ב טפחים כנגד ג"פ מים יום שנתנה בו התורה ושני חמיו של משרע"ה. ורחקה פסחה כנגד שבעה רקיעים: (3) ומט"ל. אדם המספר עם חברו יספר בסֶפֶה עמו, ואל ידבר בסֶפֶה דברים בטלים, ואל יראה שום פסע בסֶפֶה, ע"י ש"ל"ה: (א) לאחור. והעולם נזהרין אף קדם

באר הלכה

* **אָבָל כָּלֵי אֲכִילָה וכו'**. ענין במשנה ברוחה מה שכתבנו כד' או דלי ששואבין בו מים, כן כתב מגן אברהם, והוא מהמקרא דאמר 'חצבא ושחיל בר ממטלתא, ופרש רש"י: שחיל הוא דלי של עין. ולא תקשה על זה מהא דאימת במשנה כ"ז צמוד ב שהביאו לרובן גמליאל ב' כוונות ודלי של מים ואמר העולם לסֶפֶה, והקא מדי' לאחר ששנשפם בהם דהיי שלא לצורך, ודומיא דאמר התם 'מאני מיכלא בר ממטלתא, ופרש רש"י: לאחור שאכלו צריך להוציאן לחוץ. ואחר כך מצאנו פדברי בספר ערוך לנו, ענין שם:

משנה ברורה

א (א) פיצד וכו'. ומי שאי אפשר לו לעשות סֶפֶה אלא מעבר הנהר, וצריך לעבר בספינה קטנה או על-ידי מעבר (שקורין כרא"ם¹) לשם, (ב) יש מקלין לעבר בה על-ידי שגוי יעבירה משום שהוא לדבר מצוה², אכל הרבה (3) מחמירין בזה: (ב) וְלָשׁוֹן וּמְטַלְל³. וכן אם ירצה (ג) לספר עם חברו יספר בסֶפֶה, ודסקתו צריך להיות בביתו בכל שנה, וקמו שטמסם המחבר, ולפי שקדושת הסֶפֶה גדולה מאד, (ד) וְלִמְעַט בַּהּ בְּדַבְרֵי חַל וְלִדְבַר

בה פי אם קדשה ותורה⁴, וכל-שכן שיהיה נזהר מלדבר שם לשון הרע ורכילות ושאר דבורים האסורים: (ג) כְּגוֹן אֲשִׁישׁוֹת וְכוֹסוֹת. וְאֶפְלוּ הֵן (ה) שֶׁל חֲרָס, וְאֶפְלוּ לְאַחַר שְׂתֵיחָה, (ו) שְׂאִיִן נִמְאָסִין כְּמוֹ כָּלֵי אֲכִילָה, (ז) וְעוֹד, דְּאִיִן קָבַע לְשִׁתָּהּ וּמְצוּיָהּ הוּא שְׂוֹתָהּ כְּפֶה פְּעָמִים בַּיּוֹם: (ד) **אָבָל כָּלֵי אֲכִילָה וכו'**. וכלים (ט) שמשיהין בהן קמח והערבות שלשין בהם וכלים של בשמים, שאין צריך להחזיקן בדיניהו רק בבית החיצון, הכל בכלל כלי אכילה הן, וכן כד' או דלי ששואבין בו מים מן הנהר, הכל חוץ לסֶפֶה. וכלל הדבר, כל שאין דרכו להיות בדיניהו שדר בה, אין לו להחזיק בסֶפֶה: (ה) **לְאַחַר אֲכִילָה**⁵ כְּגוֹן קְדֻרוֹת וּקְצֻרוֹת. מלשון זה (ט) משמע לקאוה דבשעת אכילה גם קדירות מתר להכניסן לסֶפֶה וילרות לתוך הקערה, והעולם נזהרין מהקדנה להכניסן לתוך הסֶפֶה אף קדם אכילה, ונראה דחששו לדעת (י) המחמירין בקדנה בכל גוני, (יא) וְאֶפְשֵׁר דְּגַם דַּעַת הַשְּׁלֵחוֹן עֲרוּךְ כֵּן הוּא וּבִפְרָט מִי שְׂאִיִן דְּרַכְוָו גַּם בְּבֵיתוֹ לְהִבְיָא הַקְּדָנָה לְשִׁלְתָּנָו אֲלָא מְעָרָה לְתוּךְ הַקְּעָרָה בְּבֵית הַחִיצוֹן, (יב) גְּבוּדָאִי יֵשׁ לְזַהַר בְּזָהָן. ומכל מקום מי שאין לו כלי וצריך לאכל מן הקדורה, מתר להכניסו [ח"א]: (ו) **חוּץ לַסֶּפֶה**. ומכל מקום בדיעבד (יג) אם הכניס בתוכה כלי-מאכל או עשה בה תשמיש בווי, אין נפסלת אכילה בקו [אחרונים]: (ז) **הַמְגוֹרָה בַּסֶּפֶה**. והמנהג (יד) שלא להכניס גר של חרס לסֶפֶה, (טו) וְכֵן מְקָרָה שֶׁל חֲרָס (טז) וְאֶפְלוּ חֲדָשֵׁי אֵיִן סֶפֶה בְּלִפְנֵי-בָּהּ. (יז) וְאֶפְשֵׁר בְּסִפְיָהּ, דִּין כְּלִי-זְכוּכִית יֵשׁ לוֹ וּמְחַר: (ח) **וְאִם הִיָּתָה סֶפֶה קִטְנָה וכו'**. אפלו (יח) אינה מצמצמת בעשיה, אלא שהיא קטנה כל-כך בענין שיש לחש שמא יתקרב הגר לרפני האור (יח) ויתשובך סתו, צריך להיחיה (כ) חוץ לסֶפֶה אפלו היא של זהב. ואם מטבעו הוא מצטער כשאוכל שלא במקום הגר, יש להקל כשיצמיד הגר

שער הציצין

(א) חיי-אדם בסוף כלל קמו, וענין שם בגשמת-אדם שמקורו הוא מדברי המגן אברהם בריש הסימן. ולא אבין, דהרי כתב שם בהדיא דלכתחלה אסור לעבר. והמענין במציית-השקל יראה פננה אחרת בדבריהם² שלא פדעת חיי-אדם, וכל דבריו שם בגשמת-אדם אינם מקרחים: (3) המגן אברהם ופרי חדש ביסמן תריג וכן משמע מהג"א שם וכן דבר גם הפרי מגדים שם וברפ"י וסוף ביסמן שלט בשם הרבה אחרונים, ע"ש. וענין ביסמן רמח בשערי-תשובה בשם ספר נתיבי-חיים שמתייר לדבר מצוה על-ידי קנין שביטה מקעוד יום, ענין שם היטב: (ג) מהר"ל: (ד) אחרונים בשם ש"ל"ה. ומכל מקום כשהוא צריך לדבר מניני עסק אין לו לצאת בסֶפֶה בשביל זה, דבישיבתו שם אף בעת דבורו הוא מקים מצות ישיבה בסֶפֶה כמ"מ מא"ר: (ה) כן מוכח מהמקרא להמענין, וכן מצאנו בהדיא ברבנו מנחם: (ו) פוסקים: (ז) עשור: (ח) אחרונים מדברי בה"ג: (ט) מגן אברהם: (י) בה"ג ורבנו תם, שהם מפרשים דקאי אקדירות לבדם ולא הזכירו כלל התר דבשעת אכילה, ובכנס לפי טעמם דאין להכניס בסֶפֶה דברים אלו שאין מחזיקים בביתו רק בתוך שמכשילין שם וכן מוכח בתוספות ד"ה וְאָמַר לֵה, ע"ש דהוכיחו דבריהם רק לשיטת רש"י המוכח בתורה מנא דמיקלא, וכן כתב בספר לחסי-ההודא ע"ש, וגם דעת רש"י שמפרש בקדירות אפשר גם כן דמודה בקדירות דאף בשעת אכילה אסור, דהא אפשר לירות לקערה חוץ לסֶפֶה: (יא) דמה שמפרש לאחר אכילה משום דאז שניהם אסורין, וכן משמע באל"ה רבה, ע"ש: (יב) פרי מגדים: (יג) וענין בחיי-אדם שהביא בשם רבנו מנחם דמכל מקום בשעה שהיה מחזיק אין לברך או לישב בסֶפֶה דפסולה היא מדין, וכן מוכח לשון הר"ף, עכ"ל. והנה המענין שם ב"ר"י ובמלחמות יראה דאין מלשון הר"ף שום ראייה. וענין שם במאור יראה שגם דעתו שם דאין נפסלת כלל, ואם כן יש לנו ג' ראשונים נגד רבנו מנחם, המאור והרמב"ן והר"ן, דאין נפסלת כלל, אמנם אחר כך מצאנו בהשגות הראב"ד שגם דעתו בהר"ף כפשוטו, ועל-יפן מן הנכון לכתחלה להחמיר בזה: (ל) מגן אברהם ושי"א: (טו) דרך החיים: (טז) ענין בפרי מגדים: (יז) בכורי יעקב: (יח) כן משמע מהגן אברהם ופסקתו השי"י ושי"א: (יט) הבי"ח כתב שש"ל יראה מבעית ונפיק מן הסֶפֶה ועל-יפן גזרו רבנו מלשון הכניסה לסֶפֶה והמגן אברהם כתב שחששו שתשורף ותחבטל מצות סֶפֶה: (כ) אין הפננה שצמדינה לחוץ ממש, שפעמים שהיה שולט, ואי אפשר שלא שצמדינה דרך חלוץ הבית שאור לסֶפֶה וקביא גנא ונכנסת במדינות הקרות שאי אפשר לרב העולם [שפסוהיהן עשיות רק הפקדה סתה] לישן בסֶפֶה, וכשמגיע ליל-שבת אי אפשר לו להניח הגר דולק בסֶפֶה⁶ ואז מכתח הוא להצמיד הגר שיאור לו דרך חלוץ הבית:

הַלְבוּת סִמְן תַּרְלָט

ביאורים ומוספים

להיכנס לתוכה כדי לשתות, כיון שדרכם של בני אדם הוא שכשנמצאים סמוך לביתם אינם שותים מחוץ לו אלא נכנסים לתוכו, ויש לקיים 'תשבו כעין תדורו'.

[משנ"ב ס"ק יג]

ז"ל בקביעות ח"ב ב"ק ס"ק יג.

14) ומיץ ענבים האם חייב בסוכה לדעות אלו, דעת הגר"ש אלישיב (תורת המועדים ס"ק יח) שאין דינו כיון, ופטור מסוכה, מאידך, דעת הגר"ח קניבסקי והגר"ש דבליצקי (שם) שדינו כיון וחייב בסוכה כששותה אותו באופן של קביעות.

ולגבי שתיית יין בהבדלה, כתב להלן (ס"ק ל) שחייב להבדיל בסוכה [מחמת שתיית היין] ולא הביא חולק על זה, וביאר הטעם שם, כיון שכל השנה מבדיל בביתו ואם כן מדין 'כעין תדורו' יש לעשותו בסוכה. אכן לגבי קידוש, משמע בביה"ל להלן (ס"ג ד"ה ולא) שאין חייבים לעשותו בסוכה.

ולגבי שתיית כוס היין בברית מילה שנערכת מחוץ לסוכה, דעת הגר"ש אויערבך (ש"ת מנחת שלמה ח"ב סי' נח אות טט, הליכות שלמה סוכות פ"ט ס"ט) שמותר לשתותה מחוץ לסוכה, והוסיף, שמי"מ מי שרוצה להחמיר שלא לשתות אלא מעט, ראוי לעשות כן, שאף על פי שבקידוש והבדלה יש לשתות רוב כוס, מי"מ בכוס של ברית מילה שלא נזכרה בגמרא, אין צריך, ומלבד זאת יכול הוא לתת את השאר לקטן שישתה.

ולענין עשיית הברית מילה בסוכה, דעתו (שם ארחות הלכה הע' 69) שטוב לעשות כן, ואף עדיף מלעשותה בבית כנסת, מפני שבכך מקיים מצות סוכה. וכן דעת הגר"ש אלישיב (ישא יוסף ח"ג סי' קנז) שאם אין חשש שיתכן התינוק על ידי נפילתו לבלון מהסכך וכדו', או מחמת מזג אויר קר, אפשר לכתחילה לעשותה בסוכה, ואדרבה, מבואר בספר מועד לכל חי (לגר"ח פאלאני, סי' כ אות ל) שיש מעלה לעשותה בסוכה.

[שעה"צ ס"ק קט]

צריך לשתות ג' כ"ג ב"ק ס"ק יג הוא בפסוקה"ג.

15) אכן, לענין שתייה ששוחים לאחר גמר האכילה, מבואר להלן (ס"ק לג) שאין צריך לשתותה בסוכה, אלא אם כן חשובה היא מצד עצמה, ולא החמיר כאן אלא על שתייה שבאה מחמת האכילה, שנחשבת כקבע מחמת האכילה.

ולאכול פירות וכדו', שצריך לברך עליהם באמצע סעודה כיון שאינם באים מחמת סעודה, הסתפק הגר"ח קרליץ (חוט שני ברכות עמ' קסט) אם מותר לאכול בתוך סעודה מחוץ לסוכה.

[ביה"ל ד"ה כביצה]

כביצה מפת"ג, א"כ יתר מעט חשיב קבע"ג.

16) ושיעורה במידת זמנינו, כתב בספר שיעורין של תורה (שיעורי המצוות אות כא ו-כז) שהוא כשיעור ביצה בינונית של זמנינו, והוא בערך 45-50 גרם, ואין לאכול יותר משיעור זה מחוץ לסוכה, אכן לענין ברכת לישב בסוכה על אכילת פת, צריך לאכול יותר מכשיעור שתי ביצים של זמנינו, והוא בערך 90-100 גרם. והגרא"ח נאה כתב (שיעורי תורה סי' ג ס"ט וס"ק יט) שלענין אכילה מחוץ לסוכה יש לשער בביצה ללא קליפה, והיינו 53.8 סמ"ק. ולענין מידות השיעורים בזמנינו, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תפו ס"ק א).

17) ולאכול מחוץ לסוכה פת יותר מכביצה במשך זמן ארוך יותר מכדי אכילת פרס, כתב הבכורי יעקב (ס"ק יג) שמותר, מפני שאין אכילה זו נחשבת כאכילה אחת קבועה, וכן כתב בספר שיעורי המשך במילואים עמוד 70

[משנ"ב ס"ק ט]

ג' ק' ש"ט פ' ק' וכו', ב"ק ס"ק יג א"כ יתר מעט חשיב קבע"ג.

9) ולענין נטילת ידים לסעודה בתוך הסוכה, כתב הערוך השלחן (ס"ד) שטוב שיטול מחוץ לסוכה, וכן דעת הגר"מ פיינשטיין (ש"ת רבבות אפרים ח"א סי' תכא אות יח, ח"ד סי' קנג אות יז) שאין ליטול בסוכה, כשם שאין נוטלים בסלון הבית. מאידך, הגר"ח קניבסקי כתב (סוכה כהלכתה הוספות ומלואים לעמ' 102) שכמדומה שהחז"א נטל את ידיו בסוכה, וכן דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני סוכות עמ' רלח) שמותר, אלא אם כן מניחים בסוכה מיכל גדול עבור נטילת ידים, שבוה יש לראות אם אינו גורם לבויון הסוכה. ולענין דין קידוש במקום סעודה כשיצא מהסוכה כדי ליטול את ידיו בין הקידוש לסעודה, ראה מה שכתבנו לקמן (סי' תרמג ס"ק ט).

ולענין נטילת ידים שחירת בסוכה, כתב הערוך השלחן (שם) שמותר מפני שמוכרח ליטול מיד כשמתעורר בסמוך למטו, אך מיד לאחר מכן יוציא את מי הנטילה מהסוכה. ודעת הגר"ח קרליץ (שם) שאם יכול ליטול מחוץ לסוכה בלא ללכת ארבע אמות ממטתו, לא יטול בסוכה, מפני ששורה רוח טומאה על המים והם נחשבים מאוסים בעיני בני אדם, אך אם יצטרך ללכת יותר מארבע אמות, יטול ידיו בסוכה, כיון שלא נזכר בפוסקים שדבר זה הוא בויון, והמים שנטלו בהם נקיים הם.

10) ואף שלהשתין בתפילין כתב השו"ע לעיל (סי' מג ס"א) שמותר [וראה דעת תורה כאן], כתב בשו"ת לחם שלמה (או"ח סי' קיב) שכיון שחלל הסוכה והאוויר שלה הוא חפץ מצוה, נחשב המשתין באוירה כמשתין עליה, מה שאין כן תפילין שאינו משתין עליהן אלא הן רק מונחות עליהן [וראה לבושי מרדכי על נדרים בסוף הספר סי' א].

ואדם שמחובר לו קטטר לקבלת מי רגלים, דעת הגר"ח קרליץ (חוט שני שם) שמותר לו להכנס לסוכה, ויכסה אותו כמה שאפשר [וראה מה שכתבנו לעיל (סי' עח ס"ק ג)].

ומי שנצרך כמה פעמים בלילה להטיל מים ותיירחה גדולה ללכת כל פעם לביתו, דעת הגר"ש אלישיב (חשוקי חמד סוכה עמ' רח) שישיל מים מתחת לדופן עקומה שבצד הסוכה [ראה מה שכתבנו לעיל (ס"ק ו)].

[ביה"ל ד"ה ואל]

ותשמיש המשק לא מקרי תשמיש ביה"ל.

11) ואם נכנס אור הלבנה לסוכה, הביאו הכף החיים (ס"ק כב) ההפתחי תשובה (כאן) את דברי הפוסקים המובאים במשנ"ב לעיל (סי' רמ ס"ק ט). וראה עוד שם (ס"ק כט) לענין הדין כשפוסקים תלויים בסוכתו [והביאו הגר"ח קניבסקי סוכה כהלכתה עמ' 180]. והאם דין זה הוא חיוב בסוכה כאכילה ושינה, ראה נשמת אדם (ככל קמו ס"ק א).

[משנ"ב ס"ק יא]

שהוא שיעור הלוף מ"א א"ה.

12) ושם (ס"ק ד) כתב שהוא בערך 54 שניות.

ולענין גדר שינת עראי בשאר ענינים ראה מה שכתבנו לעיל (סי' מז ס"ק כג).

[משנ"ב ס"ק יב]

ד"א קביתו מצוי שאוכל ע"א חוץ לבי"ת.

13) ומי שנמצא סמוך לסוכתו ורוצה לשתות מים, כתב הגר"ש אויערבך (הליכות שלמה סוכות פ"ט ס"ח) שנראה לכאורה שעליו